

Sammendrag sluttrapport Saving Oseberg Fase I 2013-2016

Introduksjon

Sluttrapport til Saving Oseberg fase I (SO-I, nr. 000208) består av to deler: 1) «Sluttrapport Saving Oseberg Fase I 2013–2016» (13 sider) tar for seg de organisatoriske og administrative aspektene i tillegg til arbeidet innenfor forebyggende konservering. 2) «Report on Scientific Results 2013–2016» (29 sider), gir et sammendrag av prosjektets forskning på alun-konservert tre, dets kjemiske og morfologiske egenskaper, samt prosjektets forskning på nye materialer til styrking og stabilisering av nedbrutt arkeologisk tre. Denne rapporten inkluderer også en liste over tidligere tekniske rapporter og de vitenskapelige publikasjonene i prosjektet. Rapportene er tilgjengelige i ePhorte (2017/6982).

Generelt

Finansiering: Kunnskapsdepartementet 30 mill. kroner; UiO NOK 10,8 mill.; KHM egenfinansiering på 1,5 stilling pr. år i 3 år. 59 % av midlene har gått til lønnsutgifter i Oslo, Pisa og i Firenze; 40 % til utstyr, drift og utforutsett og 2 % til konsulenttjenester, reiser, konferanser, møter. Overføringer til SO-II: 2 313 603 kroner til forskning på alunkonservert tre, 4 662 516 kroner overført til SO-II Forebyggende konservering. Overføringene skyldes hovedsakelig forsinkelser i oppstart nyansettelser og oppstart av prosjektering for nytt vikingtidsmuseum.

Infrastruktur er etablert: personal med høy relevant ekspertise; kontorarbeidsplasser, fellesarealer og laboratorier for 10-12 personer og vitenskapelig analyseutstyr; faglig nettverk innenfor konservering, konserveringsvitenskap, kjemi, trevitenskap og andre relaterte faggrupper; referansegrupper.

Alunkonserverte tregjenstander

En stor del av Osebergsamlingen er dokumentert gjennom 3D skanning. Høy kompetanse på tredimensjonal dokumentasjon er oppnådd. Tidligere prosjekt 000196 og 000204 fra 2012 ble integrert i dette målet.

PhD Braovac: Nedbrytningsprosesser og kjemisk karakterisering av alunkonservert tre (gjennomført)

PhD Andriulo (Pisa): Nøytralisere alunkonservert tre med nanopartikler (gjennomført)

PhD McHale: Bio-inspirerte materialer til rekonservering: ligning (fortsetter i SO-II)

Post Doc: Christensen: Bioinspirerte materialer for trekonservering (gjennomført)

Post Doc: McQueen: Metoder for nøytralisering og fjerning av metallioner fra tre (gjennomført)

Post Doc: Braovac: Trekonservering, evaluering av mulig rekonservering og utvikling av test protokoller (fortsetter til mai 2018)

Etablering av gjenstandskategorier og protokoller til rekonservering, og testing av eksisterende materialer er delvis gjennomført, men fortsetter i SO-II.

Kunnskapsøkning: Økt kunnskap om trematerialets egenskaper og nedbrytningsgrad, fokusering av forskningsområder og problemområder. Materialet er sterkt nedbrutt og kjemisk mer heterogent og komplekst enn tidligere antatt, med både aluminium- og ammonium-alun og dets derivater alunitt, merkalitt og svovelsyre, med mer. Første resultater av testing av eksisterende konserveringsmetoder samt utvikling av nye materialer for nøytralisering av syre og konsolidering av nedbrutt tre er gjennomført.

Forebyggende konservering

Mål: Å forebygge og å forsinke nedbrytning og legge forholdene til rette for gjenstandene på Vikingskipshuset i et langtids-perspektiv. Forskning på: støv, lys, vibrasjoner, innendørs klima, krav til støttesystemer for skipene. Målene innen Forebyggende konservering er delvis oppnådd, men prosjektering av nytt Vikingtidsmuseum (VTM) har medført omorganisering, endringer og forsinkelse. FoU-prosjektet 211974 «Sikring av store gjenstander ved Vikingskipshuset» i samarbeid med og samfinansiert med Statsbygg ble gjennomført og integrert i SO-I. Oppgavene fortsetter i SO-II i samarbeid med VTMs Sikringsprosjekt PG2 og prosjektering av nytt Vikingtidsmuseum (PG1).